

प्रतिपन्न (partic. praet. pass. von 1. पद् mit प्रति) 1) adj. s. u. पद्. — 2) प्र० (संज्ञायाम्) gāṇa आचितादि zu P. 6, 2, 146.

प्रतिपन्नक (von प्रतिपन्न) m. der zu einem best. Ziel Gelangte, allgem. Bez. für die 4 Stufen der Ārja bei den Buddhisten: Crotāḍḍanna, Sakṛdāgāmin, Anāgāmin und Arhant MADHJ. 132. 157. 160.

प्रतिपर्णाशिका (1. प्र०-प० + शि०) f. *Anthericum tuberosum* Roxb. (द्रवत्ती) RIGAN. im ÇKDā.

प्रतिपर्व (von 1. प्र० + पर्वन्) adv. bei jedem Parvan KĪTJ. ÇA. 22, 7, 16.

प्रतिपद्म (1. प्र० + प०) m. Gegenweig, ein gegenüberstehender Zweig RAGH. 7, 18.

प्रतिपाण 1) oxyt. adj. (von 1. पाण् mit प्रति) *tauschlustig, feilschend* AV. 19, 32, 3. Die Richtigkeit des Textes ist zweifelhaft; vgl. प्रतिपाण. — 2) m. (1. प्र० + पाण) a) der Einsatz des Gegenspielers: द्यूतं प्रवर्ततां भूयः प्रतिपाणो ऽस्ति कस्तव N. 9, 2. दिष्ट्या व्यार्जितं वित्तं प्रतिपाणाय 26, 12. MBH. 2, 2048. Vgl. प्रतिपाण. — b) *Revanche im Spiele*: जित्वा परममाकृत्य राज्यं वा यदि वा वसु। प्रतिपाणः प्रदातव्यः परा धर्म उच्यते ॥ N. 26, 7.

प्रतिपात्रम् (von 1. प्र० + पात्र) adv. bei jeder Rolle, auf jede Rolle (eines Schauspielers): तत्प्रतिपात्रमाधीयतां यत्नः ÇĀK. 3, 13.

प्रतिपादक (vom caus. von 1. पद् mit प्रति) 1) adj. (f. °पादिका) a) *schenkend, spendend*; mit dem loc. der Person: तीर्थे चाप्रतिपादकः MBH. 12, 1212. — b) *darlegend, besprechend, behandelnd, vortragend, auseinandersetzend, lehrend*: श्रोतायः MBH. 2, 175. KĀC. zu P. 6, 3, 34. तत्प्रतिपादकं ग्रन्थम् KULL. zu M. 1, 58. SIDDH. K. zu P. 4, 2, 60. Schol. zu P. 8, 2, 97. ÇĀK. zu BRH. ĀR. UP. S. 74. Z. d. d. m. G. 7, 307, N. 1. VEDĀNTAS. (Allah.) No. 16. Verz. d. Oxf. H. 109, a, 19. 20. 23. MADHUS. in Ind. St. 1, 14, 5. Schol. zu KAP. 1, 95. 96. SĪJ. bei BURN. BUIG. P. I, x. Davon nom. abstr. °ल n. MADHUS. in Ind. St. 1, 16, 11. Schol. zu P. 1, 2, 53. WIND. SANCARA 109. MADHJ. 21. — 2) eine Schale für Haare VJUTP. 209.

प्रतिपादन (wie eben) n. 1) das Hinschaffen zu: (खाणानाम्) लब्धप्रतिपादने R. 6, 69, 33. — 2) das Zukommenlassen, Geben, Schenken, Spenden AK. 2, 7, 29. H. 386. an. 5, 28. MED. n. 237: द्रविणोपादानं भूरी पात्रे च प्रतिपादनम् MBH. 12, 661. न्यायागतस्य द्रव्यस्य बोद्धव्यो दावतिक्रमौ। अत्र प्रतिपादित्य पात्रे चाप्रतिपादनम् ॥ Spr. 1638. 2639. ययार्कतीर्थं einem Würdigen MBH. 3, 982. DAÇAK. in BENF. CHF. 182, 20. अस्त्राणाम् MBH. 3, 12271. दत्तस्याप्रतिपादनम् das Nichtabliefern KULL. zu M. 8, 214. das Wiederkommenlassen, Wiedergeben: इन्द्रद्युम्नस्य स्वर्गस्य प्र० MBH. 3, 12849 = 12852. das Wiederbringen: सीतायाः R. 3, 76, 1. — 3) das Einsetzen in: राज्यं सुग्रीव० R. 1, 3, 23 (18 GORR.). — 4) das Bewirken, Hervorbringen: कर्तृणा० HAI. 5, 7. — 5) das Darlegen, Besprechen, Behandeln, Vortragen, Auseinandersetzen, Lehren; = बोधन H. an. MED. VARĀH. BRH. S. 2, c. ÇĀK. zu BRH. ĀR. UP. S. 81. 174. Verz. d. Oxf. H. 44, b, 19. 45, a, 18. SĪJ. D. 11, 8. 12, 16. Schol. zu P. 1, 3, 32. 2, 4, 3. GAUPAD. zu SĪMĀJAK. 11 am Ende. KULL. zu M. 1, 5 (S. 9, Z. 7). VEDĀNTAS. (Allah.) No. 111. Schol. zu KAP. 1, 102. 164. zu GAIM. 1, 5. zu RV. PRĀT. 3, 4. — 6) Beginn: त्रेताविमोक्तसमये द्वारप्रतिपादने MBH. 12. 5832. — 7) = प्रतिपत्ति MED. — स० MBH. 1, 375 fehlerhaft für स०.

प्रतिपादनीय (wie eben) adj. 1) zu geben, zur Ehe zu geben: कन्या

ÇĀK. 43, 14 (im Prākṛit). — 2) darzulegen, zu besprechen, zu behandeln Schol. zu KAP. 1, 60.

प्रतिपादम् (von 1. प्र० + पाद) adv. in jedem Pāda Ind. St. 8, 347.

प्रतिपादयितृ (vom caus. von 1. पद् mit प्रति) nom. sg. Darleger. Besprecher, Lehrer KĀC. zu P. 1, 4, 29.

प्रतिपाद्य (wie eben) adj. = प्रतिपादनीय 2. ÇĀK. bei WIND. SANCARA 90. MADHUS. in Ind. St. 1, 23, 5 v. u. VEDĀNTAS. (Allah.) No. 116. KĀC. zu P. 1, 2, 53. Schol. zu GAIM. 1, 5.

प्रतिपान (von 1. पा mit प्रति) n. Trinkwasser: अश्वानां प्रतिपानं च खानं चैव सो ऽन्वशात् R. 2, 50, 33 (47, 24 GORR.). °द्रुदान्पूर्णान्धरोद्गगन-वाजिनाम् 91, 71 (100, 72 GORR.).

प्रतिपाप (1. प्र० + पाप) adj. wieder böse, mit Bösem vergeltend: न पापे प्रतिपापः स्यात्साधुरेव सदा भवेत् MBH. 3, 13745.

प्रतिपालन (von पाल्प् mit प्रति) n. 1) das Bewachen, Schützen. Schirmen, Hüten: शिप्रानाम् BRAHMAVAIV. in Verz. d. Oxf. H. 23, a. N. 2. प्रतिपालनेषु ते HAIIV. 12321. लोकत्रयस्य R. GORR. 2, 27, 14. तदर्थं जीवितं ते ऽस्तु मा तेभ्यो ऽप्रतिपालनम् sie sollen nicht ohne Schutz sein MBH. 13, 3082. — 2) das Aufrechterhalten, Beobachten. Halten an: धर्मस्य MBH. 2, 954. समय० 3, 16205. वाक्य० 16, 124. निदेश० R. 2, 105, 39. सुकारं सर्व-था मैत्रं दुष्कारं प्रतिपालनम् R. 4, 32, 7.

प्रतिपालनीय (wie eben) adj. abzuwarten, abzupassen: अश्वस्य ÇĀK. 101, 9, v. 1.

प्रतिपालयितव्य (wie eben) adj. dass: जन्मकाल MBH. 1, 1090.

प्रतिपालिन् (wie eben) adj. hütend, schirmend MBH. 1, 2350.

प्रतिपाल्य (wie eben) adj. 1) zu schützen, zu schirmen, zu hüten MBH. 13, 2462. — 2) abzuwarten, abzupassen: अश्वस्य ÇĀK. 101, 9.

प्रतिपित्ता (vom desid. von 1. पद् mit प्रति) f. der Wunsch zu erlangen, das Streben nach: प्राज्ञापत्य० ÇĀK. zu BRH. ĀR. UP. S. 130.

प्रतिपित्सु (wie eben) adj. den Wunsch habend zu erlangen, strebend nach; das obj. im acc. oder im comp. vorangehend ÇĀK. zu BRH. ĀR. UP. S. 129. 196.

प्रतिपिपादयिषु (vom desid. des caus. von 1. पद् mit प्रति) adj. in Begriff stehend darzulegen, zu besprechen, zu behandeln, auseinanderzusetzen KULL. zu M. 2, 1.

प्रतिपीडन (vom caus. von पीड् mit प्रति) n. das Heimsuchen, Mitnehmen: शत्रोर्विषय० KĀM. NĪTIS. 10, 7.

प्रतिपुरुष und °पूरुष (1. प्र० + पु०, पू०) m. Gegenmann, ein ähnlicher Mann: आद्यविकप्रतिपुरुषाणाम् Genossen Schol. zu KĀTJ. ÇA. 20, 4, 28. अत्रापिपू० der keinen seines Gleichen hat BUIG. P. 4, 4, 2. Bez. einer Puppe, die Diebe statt ihrer zuerst in's Innere eines Hauses hineinschlüpfen lassen, MĀKĀH. 48, 14; vgl. पुरुषशीर्षक ein künstlicher Menschenkopf.

प्रतिपूरुषम् und °पूरुषम् (wie eben) adv. je auf, je durch, je für einen Mann, männiglich: प्रतिपूरुषं कर्मपात्राणि भवन्ति TBR. 1, 6, 4, 5. 10. 1. प्रतिपूरुषं पितृस्तर्पित्वा ĀCV. GRJ. 3, 4. KĀTJ. ÇA. 8, 1, 28. ÇAT. BR. 2, 3, 2, 22. 6, 2, 4. für jede Seele: प्रतिपूरुषविमोक्तार्थम् SĪMĀJAK. 56.

प्रतिपुष्पम् (von 1. प्र० + पुष्प) adv. jedesmal, wenn der Mond in das Sternbild Pushja tritt, VARĀH. BRH. S. 47, 82.